

Aan Provinciale Staten
Statencommissie Milieu en Mobiliteit

DATUM	31-3-2020	REFERENTIE	Marielle Zeilstra
ONS NUMMER	8208D33E	DOORKIESNUMMER	06-18300522
NUMMER PS	2020MM50	E-MAILADRES	Marielle.zeilstra@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE	Kwartaalrapportage Werkend Tramvervoerssysteem Uithoflijn Q4 2019	PORTEFEUILLEHOUDER	Schaddelee

Onderwerp Statensbrief: Actuele ontwikkelingen bij de vierde Kwartaalrapportage 2019 Werkend Tramvervoerssysteem Uithoflijn

Voorgestelde behandeling: ter informatie

Geachte dames en heren,

Hierbij ontvangt u de vierde Kwartaalrapportage Werkend Tramvervoerssysteem Uithoflijn over 2019. Sinds de peildatum van deze rapportage, 31 december 2019, hebben zich in het project Uithoflijn diverse ontwikkelingen voorgedaan waarover we u in deze brief informeren. Ook geven we u een overzicht van de prestaties van Tram 22 nu we zo'n drie maanden in bedrijf zijn. En we kijken vooruit naar de afronding van het project.

Afgelopen periode hebben we u middels een informatiebijeenkomst op 14 januari 2020 nader geïnformeerd over de voortgang van het project en konden we terugblikken op een succesvolle ingebruikname. Op de verschillende aspecten die we toen besproken hebben, gaan we in de vierde kwartaalrapportage en in deze voortgangsbrief nader in. Een brief met gelijke strekking is ook verzonden aan de gemeenteraad.

Prestaties Tram 22

Tijdens de informatiebijeenkomst op 14 januari konden we u melden dat de start van Tram 22 succesvol was. Er was weinig uitval en een behoorlijke groei van het aantal (betalende) reizigers. Veelal positieve reacties op het comfort en snelheid van de verbinding. Afgelopen weken hebben we ook een aantal storingen gehad in de traminfrastructuur (defect in de bovenleiding bij Padualaan), waarvoor UOV gedurende anderhalve dag de calamiteitenvloot heeft moeten inzetten om reizigers per bus te vervoeren. De oorzaak van deze storing wordt nader onderzocht en hierover zullen we rapporteren in de volgende kwartaalrapportage.

Over de eerste 11 weken, vanaf de start medio december 2019 t/m eind februari 2020, is de beschikbaarheid van Tram 22 gemiddeld 91% geweest, gemeten in vertrekpuntualiteit vanaf de beginhalte. Voor een nieuwe tramverbinding is dat een goede start. De opgetreden storingen worden geanalyseerd en geven over het geheel genomen een 'normaal' beeld van een startende tramlijn. De afgelopen periode zijn diverse onderhoudsactiviteiten uitgevoerd waardoor de materieel capaciteit stabiel en voldoende is voor het ophogen van de frequentie.

Afgelopen periode hebben we in de praktijk aangetoond dat we 12x per uur kunnen rijden. De dienstregeling wordt hierop aangepast zodat er iedere 5 minuten een tram in beide richtingen rijdt. De capaciteit die Tram 22 biedt, is daarmee 5.184 reizigers per uur. Dit biedt voldoende capaciteit om ook het groeiende aantal reizigers comfortabel per tram te kunnen vervoeren. Op piekdagen vervoeren we zo'n 30.000 reizigers per dag en

inmiddels hebben we de één miljoenste reiziger mogen vervoeren. Als gevolg van de corona crisis is op 20 maart 2020 de inzet van Tram 22 voorlopig gestaakt, aangezien de vervoersvraag nihil is geworden. Met de diverse buslijnen naar Utrecht Science park wordt ruim voldoende capaciteit geboden.

Frequentieverhoging Tram 22

Zodra dat weer nodig is hervatten we de frequentie van 12 keer per uur per richting, dus iedere 5 minuten een tram. Dit biedt voldoende capaciteit. We verwachten dat we vanaf september, bij de start van het nieuwe collegejaar, in de ochtendspits richting Utrecht Science Park twee extra spitsritten moeten inzetten om ook dan reizigers snel en comfortabel te kunnen vervoeren.

In de weekenden voeren we onderhoud uit, maar ook worden testen uitgevoerd voor het verder ophogen van de frequentie. Na de vernieuwing van het spoor richting Nieuwegein en IJsselstein in de loop van dit jaar, is een frequentie van 16 keer per uur per richting nodig om een geschikte dienstregeling te maken. De helft van de 75-meter trams die we dan gaan inzetten, zal dan doorrijden van Utrecht Science Park richting Nieuwegein/IJsselstein. Voor de frequentie van 16 x per uur per richting is - naast voldoende materieel - ook een update van de software van de trambesturing nodig (URTS-Bombardier). Die nieuwe versie wordt getest in de weekenden. Dat is nodig voor de veiligheidsbewijsvoering die we leveren aan de Inspectie van Leefomgeving en Transport (ILT) en voor de vergunningverlening door de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD).

De Stuurgroep Uithoflijn heeft een planning vastgesteld waarbij in oktober de 16 keer per uur per richting kan worden aangetoond, zodat deze frequentie in december 2020 kan worden toegepast voor de dienstregeling die dan ingaat. Bij het opstellen van de planning is rekening gehouden met de werkzaamheden die worden uitgevoerd voor de vernieuwing van het spoor naar Nieuwegein en IJsselstein. Op deze planning is in februari 2020 een probabilistische analyse uitgevoerd. Die geeft aan dat met een waarschijnlijkheid van 85% in december 2020 de dienstregeling van 16 keer per uur per richting ook daadwerkelijk kan worden ingezet. Bij deze doorrekening was de pandemie van het Corona virus nog niet voorzien. We verwachten dat als gevolg hiervan enige vertraging kan optreden, met name bij processen en leveringen waarbij internationaal opererende bedrijven als Bombardier en CAF betrokken zijn. In de geplande informatiesessie van juni 2020 kunnen we u hier meer over melden.

Het grootste risico in de planning is hoe dan ook de afhankelijkheid van de externe leverancier Bombardier (URTS beveiligingssysteem) met betrekking tot de update van de software van de trambesturing. De aansturing en medewerking van deze leverancier bepaalt in zeer grote mate of we in oktober de verhoogde frequentie kunnen aantonen en daarmee voldoen aan de projectopdracht voor de Uithoflijn.

Of de frequentie van 16 keer per uur per richting eind dit jaar daadwerkelijk wordt ingezet, hangt ook af van de vernieuwing van het spoor richting Nieuwegein en IJsselstein. Als dat project vertraging oploopt, zal de nieuwe frequentie waarschijnlijk nog niet dit jaar worden toegepast. Dat staat los van de projectopdracht van de Uithoflijn.

Op weg naar decharge project

Zoals we u in de vorige voortgangsbrief hebben gemeld, zal de projectorganisatie in 2020 in afgeslankte vorm werken aan de nog openstaande projectscope en restpunten voor volledige overdracht aan de beheerorganisatie. De projectorganisatie is in februari 2020 verhuisd naar de Remise in Nieuwegein, waar ook de beheerorganisatie gehuisvest is.

Naast het aantonen van een frequentie van 16 keer per uur per, werken we nog aan het vervangen van de combideklaag in het Utrecht Science Park, het eindrapport en een aantal voorzieningen met betrekking tot de zwerfstromen en de vervanging van de laatste Isolerende Rijdraad Verbindingen. Tenslotte zullen dan ook de laatste dossiers en verantwoordelijkheden worden overgedragen aan de beheerorganisatie.

Voor deze fase is een Stuurplanning en Plan van Aanpak gemaakt, zodat werkzaamheden en verantwoordelijkheden voor projectorganisatie en beheerorganisatie goed in beeld zijn. Naar verwachting wordt een aantal restwerkzaamheden die niet dit jaar kunnen worden afgerond uiteindelijk overgedragen aan de beheerorganisatie. Zo zal de combideklaag waarschijnlijk niet (helemaal) in 2020 kunnen worden vervangen.

Ook is de verwachting dat we niet de gewenste rijtijd van gemiddeld 17 minuten zullen halen. Daarvoor wordt een verzoek tot afwijking gemaakt. Op basis van de praktijkervaring die we hebben opgedaan en met nog een aantal optimalisaties die we nog kunnen realiseren, verwachten we dat de gemiddelde rijtijd uiteindelijk circa 18 minuten zal gaan bedragen. Dat volstaat op zich voor een goede dienstregeling en heeft geen gevolgen voor de exploitatie. Wel onderzoeken we nog in hoeverre dit betekent of er een tekort is aan reserve materieel. Dat zal mede afhangen van de dienstregeling die we in combinatie met de vernieuwing van de tramlijn naar Nieuwegein en IJsselstein kunnen realiseren.

Om tot een volledige afronding van het project te komen, worden een beëindigingsovereenkomst en een aantal

beheerovereenkomsten opgesteld. Daarmee wordt ook duidelijk wie er na beëindiging van het project waarvoor verantwoordelijk is en hoe provincie en gemeente tot een eindafrekening komen. We verwachten u deze overeenkomsten en de eindafrekening in concept na de zomer te kunnen toelichten.

Financiële aspecten afronding project en actualisatie exploitatieplan

Op basis van de actuele stuurplanning en de rapportage van het vierde kwartaal van 2019, is de huidige prognose dat het resterend projectsaldo tot en met de nazorgfase € 8,8 miljoen zal zijn. Dit is exclusief het deelproject Materieel dat door de provincie uit exploitatie-opbrengsten wordt gefinancierd. Het deelproject Materieel blijft binnen het beschikbare budget met een verwacht 'resultaat' van € 10,2 miljoen.

Nu een groot aantal risico's binnen het risico-dossier is beëindigd of naar beneden bijgesteld, verwachten we dat het project Uithoflijn binnen het door u beschikbaar gestelde projectbudget zal worden afgerond.

De Provincie als OV-autoriteit bekostigt de exploitatie van de tram middels de lopende begroting. Over de opzet van het exploitatieplan en de actualisatie op basis van de eerste ervaring met Tram 22, wordt in mei 2020 een informatiebijeenkomst gehouden voor Provinciale Staten. Of de bijeenkomst ook doorgang vindt is afhankelijk van de ontwikkelingen als gevolg van COVID-19.

Planning en vervolg

Tijdens een gezamenlijke informatiebijeenkomst over de Uithoflijn van staten- en raadsleden zullen we u op 7 juli 2020 nadere toelichting geven op de kwartaalrapportage 2019-Q4 en de rapportage van 2020-Q1 die in juni beschikbaar komt. Dit alles met natuurlijk enig voorbehoud gezien de ontwikkelingen als gevolg van COVID-19.

Komend najaar volgt dan (waarschijnlijk) de laatste informatiebijeenkomst met een vooruitblik naar beëindiging van het project en geven we toelichting op de concept beëindigingsovereenkomst en de concept beheerovereenkomsten die dan door de colleges in procedure worden gebracht om het project definitief decharge te verlenen en de beheerafspraken tussen opdrachtgevers en met de partners in het Utrecht Science Park vast te leggen.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Concreet voorliggende vraag aan statencommissie / Provinciale Staten

Kennis te nemen van deze brief.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

De voorzitter,
De secretaris,